

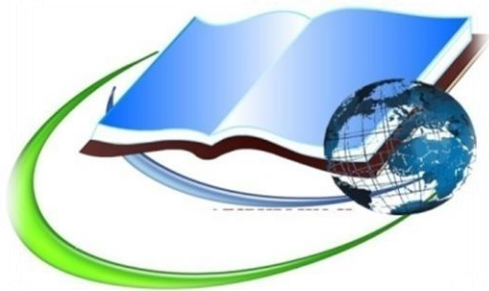
**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭЛГЕ БИЛИМ БЕРҮҮ
МИНИСТРЛИГИ**

РЕСПУБЛИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БОРБОРУ

**ФИЛОЛОГИЯ ПРЕДМЕТИНИН БЛОК МОДУЛУ БОЮНЧА
ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКЕМЕЛЕРИ ҮЧҮН
ОКУУ ПРОГРАММАСЫ**

X КЛАСС

АДАБИЯТ

ТАШКЕНТ -2018

ТҮШҮНҮК КАТ

Адабият таалиминин негизги максат жана милдеттери окуучулардын көз карашын, ой жүгүртүүсүн кеңейтүү жана аң-сезимин жогорулатууда, сөз өнөрүнө, Мекенге, улуттук каада-салт жана бай руханиятыбызга болгон мээрим, урмат-сый, махабат рухунда тарбиялоо болуп саналат.

Башкы максаттан келип чыккан абалда адабият окуу предметинин алдына коюлган максат төмөнкүлөрдөн турат:

өзүнүн пикирин оозеки жана жазма түрдө туура жана так баяндаган, китепти сүйүүчүлүк маданияты калыптанган, өз алдынча жана чыгармачыл ой жүгүртө алган, башкалардын пикирин андап түшүнө турган – карым-катыш жана кеп маданияты өнүккөн адамды жетилтүү;

улуттук, ошондой эле дүйнөлүк адабияттын сейрек үлгүлөрүн окутуу аркылуу окуучулардын руханий-ахлактык жан дүйнөсү, адабий-эстетикалык сезимин калыптандыруу, ошондой эле аларда өз алдынча ой жүгүртүү, образдуу ойлоого карата билим, көнүкмө, тажрыйбаларды пайда кылуу жана өнүктүрүү;

адабият предмети негизинен өз ичине география, тарых, кыргыз тили, педагогика-психология, логика, этика, тил маданияты жана стилистика предметтерин өз ичине камтыйт;

окуучуларды көркөм адабиятка кызыктыруу, чыгармаларды үйрөтүү жараянында аалам жана инсан мүнөзү, улуттук, жалпы инсандык баалуулуктар, ошондой эле китепти сүйүүчүлүк маданиятын калыптандыруу аркылуу окуучулардын руханиятын, көз карашын кеңейтирип, бышыктап баруу;

окуучуну ой жүгүртүүгө, башкалардын пикирин түшүнүүгө, өзүнүн оюн оозеки жана жазма түрдө сабаттуу баяндоого каратылган кептик компетентцияны өнүктүрүү;

жазма кепте жогорку сабаттуулук, адабий тил нормаларына көңүл буруу, стилдик көркөмдүктөн пайдалана алуу жана предметтин мазмунунан

келип чыккан абалда окуучуларда таяныч компетентцияларды калыптандыруудан турат.

Республикабызда окумуштуу Б. Блумдун таксаномиясы, “Кейс стади”ге негизделген окутуу технологиясы, тест технологиясы, “Бумеранг”, “3x4”, “БББ”, квест-сабактар, электрондук-виртуалдык сабактар, аралыктан окутуу ж.б сыяктуу заман талабына ылайык системаларды колдонуу усулдары аркылуу окуучуларга жогорку деңгээлде билим берүү бүгүнкү күндүн талабы болуп саналат. Окутуу технологиялары көптөгөн педагогикалык инновациялык иш тажрибалар, автордук мектептер менен биргеликте мугалимдердин көйгөйлөрүн талдоону жана системалаштырууну талап кылат.

Аталган окуу программасы 2018–2019-окуу жылында 11-класс, 2019–2020-окуу жылында 8-9-класстар, 2020–2021-окуу жылында 5-класс, 2022–2023-окуу жылында 6-7-10-класстарда баскычма-баскыч иш жүзүнө ашгырылат.

Жалпы орто билим берүүчү мектептеринин 5-11-класстарынын ар биринде жыл боюнча: Адабият 5-класста – **68** саат, 6-класста – **68** саат, 7-класста – **68** саат, 8-класста – **68** саат, 9-класста – **102**, 10-класста – **68** саат, 11-класста – **68** саат окутулат.

Х КЛАСС

Адабият

(34 саат)

Окуучулардын окуу аракеттери натыйжаларына коюла турган талаптар:

Көркөм чыгармада чагылдырылган окуяларды эстетикалык талдай алат.

Каармандардын кулкун-мүнөзүн ажырата алат.

Дүйнөлүк адабияты менен кыргыз адабиятынын өзүнө мүнөздүү жактарын ажырата алат.Бір курулушун жана искусствону айырмалай алат.;Окулган чыгармалар негизинде эркин жана чыгармачылык дилбаяндар жаза алат. Чыгарманы көркөм окуу методу жана композициясын айырмалайт.

Татаал план түзөт,өз алдынча пикирлердин негизинде дилбаяндар жаратат, тесттер түзөт..

Киришүү.

Адабият –руханиятты өркүндөтүү куралы.Көркөм адабият инсандын өсүп-өнүгүүсүндө негизги курал болуп эсептелет.Инсандын эң жакшы касиеттеринин ээси, өз алдынча эркин инсан катарында калыптанышында өз-өзүн тарбиялоосунда адабияттын мааниси.

Кыргыз элинин оозеки чыгармачылыгынан (5 саат)

Киришүү. Уламыштар –адамзаттын өзүн таануунун алгачкы жолу.Уламыштар жөнүндө. Кыргыз элдик уламыштарын окуу жана таанышуу.

XIX–XX кылымдардагы кыргыз кол жазма адабияты «Кыргыз элинин адабий мурасчылары (7 саат)

Молдо Нияздын өмүрү жана чыгармачылыгы. Санаттар.

Тоголок Молдонун өмүрү жана чыгармачылыгы.”Жер жана анын балдары”,”Куштардын аңгемеси”.Белек Солтоноевдин өмүрү жана чыгармачылыгы. «Румкан» ыры

Кыргыз адабиятынын телчигиши(5 саат)

Кыргыз адабиятынын телчигиши.Касым Тыныстановдун өмүрү жана чыгармачылыгы.

Кыргыз адабиятынын согушка чейинки мезгили (15 саат)

Кыргыз адабиятынын согушка чейинки мезгили. Мукай Элебаевдин өмүрү жана чыгармачылыгы. Кубанычбек Маликовдун өмүрү жана чыгармачылыгы. Жусуп Турусбековдун өмүрү жана чыгармачылыгы. Жоомарт Бөкөнбаевдин өмүрү жана чыгармачылыгы.

Экинчи дүйнөлүк согуш жана андан кийинки мезгилдеги кыргыз адабияты (16 саат)

Экинчи дүйнөлүк согуш жана андан кийинки мезгилдеги кыргыз адабияты. Алыкул Осмоновдун ырлары. «Майдын түнү поэмасы.» Мидин Алыбаевдин өмүрү жана чыгар

мачылыгы. Ырлары. Чыңгыз Айтматов – турмуштун кылдат сүрөтчүсү. “ Ак кеме” ,”Жамийла” повестери. Өз алдынча окуган китептердин талкуусу.

Боордош элдердин адабияты (6 саат)

Чыгыштын классиктеринен. Абу Насыр Аль-Фараби.

Өзбек эл адабияты тарыхынан. Алишер Наваий-

нин өмүрү жана адабий ишмердиги. Навийнин бешилтиги.» Лайли жана Мажнун».

Түркмөн эл адабиятынан. Махтумкулу Фрагинин өмүрү жана чыгармачылыгы.

Дүйнөлүк адабияты казынасынан (2 саат).

Жек Лондон. «Жашоо мыйзамы». Гейне Генрихтин өмүрү жана чыгармачылыгы.

Кошумча окулган адабияттар талкуусу

Жыйынтыктоо

Текшерүү иши

№	Бөлүмдөр аты	Сааттар саны		
		жалпы	теориялык	практика
1	Киришүү	1	1	
2	Кыргыз элинин оозеки чыгармачылыгынан	5	5	
3	XIX–XX кылымдардагы кыргыз кол жазма адабияты «Кыргыз элинин адабий мурасчылары	7	7	
4	Кыргыз адабиятынын телчигиши	6	6	
5	Экинчи дүйнөлүк согуш жана андан кийинки мезгилдеги кыргыз адабияты	16	16	
6	Кыргыз адабиятынын согушка чейинки мезгили	15	15	
7	Боордош элдердин адабияты	6	2	
	Дүйнөлүк адабияты казынасынан	2		
8	Текшерүү иши	8	8	